

ÅRSREDOVISNING 2011

VÄRLDSKULTUR
MUSEERNA

ETNOGRAFISKA
ÖSTASIATISKA
MEDELHAVET
VÄRLDSKULTUR

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ÖVERINTENDENTEN OM ÅRET SOM GÅTT	3
1 RESURSFÖRDELNING	4
1.1 Övergripande fördelning	4
1.2 Lokalytor/lokalkostnader	4
1.3 Personalresurser	5
1.4 Ny organisation	5
2 RESULTATREDOVISNING	7
2.1 Världskulturmuseernas uppdrag	7
2.2 Åtterrapportering enligt Världskulturmuseernas instruktion	7
2.2.1 Samlingar	7
2.2.2 Utställningar	8
2.2.3 Museimiljö – pedagogisk verksamhet	10
2.2.4 Museimiljö – programverksamhet	11
2.2.5 Kunskapsuppbyggnad och internationellt samarbete	12
2.2.6 Jämställdhet och mångfald	12
2.2.7 Butiksverksamhet	13
2.3 Åtterrapportering enligt Världskulturmuseernas regleringsbrev	13
2.3.1 Barn och unga	13
2.3.2 Tillgänglighet för funktionsnedsatta	14
2.3.3 Samverkan med andra myndigheter och aktörer	14
2.3.4 Avgifter och bidrag	14
2.4 Övrig åtterrapportering	15
2.4.1 Kompetensförsörjning	15
2.4.2 Sjukfrånvaro	16
2.4.3 Publik- och marknadsundersökningar	16
3 EKONOMISK REDOVISNING	18
3.1 Sammanställning över väsentliga uppgifter	18
3.2 Resultaträkning	19
3.3 Balansräkning	20
3.4 Anslagsredovisning	22
3.4.1 Redovisnings- och värderingsprinciper	22
3.4.2 Avskrivningar och nedskrivningar	22
3.5 Noter	23

ÖVERINTENDENTEN OM ÅRET SOM GÅTT

Världskulturmuseerna satte ett internt publikrekord 2011. Över en miljon besök har gjorts vid Världskulturmuseerna, många av dessa var barn och unga under 19 år. Museernas temporära utställningar – med inlånade historiska och arkeologiska samlingar från Haiti, Peru, Kina, Afghanistan och Gaza, liksom lån av verk av unga samtidskonstnärer – gav nya perspektiv på såväl kända som mindre kända kapitel i världshistorien, och attraherade både gamla och nya besöksgrupper. Tillsammans med våra vandringsutställningar i Sverige och Sydöstasien, har arbetet med produktionen av utställningarna också föranlett ett värdefullt och tätt samarbete med kollegor och ministerier i nämnda länder och regioner. Denna form av kontakter och samarbeten hjälper oss att utveckla våra kunskaper om världen, och om det globala kulturarv Sverige förvaltar tillsammans med resten av världen.

Fysisk och digital tillgänglighet till samlingarna har hög prioritet. I en allt mer globaliserad värld, och i ett samhälle där en växande andel av befolkningen kommer från andra länder – ofta från de länder där våra samlingar har sina rötter – blir behovet av att tillgängliggöra samlingarna än mer märkbart. Under året har därför ytterligare ett stort antal föremål digitaliserats.

En ny basutställning om Japan visar flera hundra föremål som tidigare låg i magasin, och flera basutställningar har förberetts med målet att tillgängliggöra många tusen föremål. Ett ambitiöst förslag har dessutom lagts fram, som innebär maximal tillgänglighet till de samlingar som nu ligger i magasin i Göteborg. Härmed följer Världskulturmuseerna en internationell trend bland museer med liknande verksamhet, att öppna upp magasinerna för publiken och skapa transparens, insyn och medansvar i förvaltningen och utvecklingen av samlingarna.

En stor del av publiken besöker Världskulturmuseernas caféer och restauranger på vardagarna. Denna 'lunchande och after work-fikande vardagspublik', är viktig, då den ofta representerar publikgrupper som annars inte besöker museer, men just använder dessa som en mötesplats. Världskulturmuseerna har en ambition att möta publiken 'där

den finns', och tillmötesgå de behov och krav en modern publik ställer för att gå på museum. Därför satsar Världskulturmuseerna stort på det vi benämner *museimiljö*. Restauranger och caféer ska integreras med basutställningar och annan museal verksamhet, i syfte att förmedla en levande kultur- och museiupplevelse vid de tidpunkter och på det sätt då stora publikgrupper har möjlighet att besöka museerna.

Program och pedagogisk verksamhet har under året öppnat museerna för många tusen vuxna och skolelever, och museerna kommer fortsättningsvis att hitta nya vägar att utveckla denna verksamhet.

Världskulturmuseernas verksamhet når långt ut i landet, och långt utanför landets gränser. Här är inte minst webben och sociala medier viktiga instrument, och myndigheten har därför satsat stort på att utveckla en ny webbplats, som lanseras under 2012. Förhoppningen är att denna webb ska öppna nya möjligheter att nå grupper som bor långt från våra fysiska museer.

Två av våra byggnader är K-märkta och inte helt tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Nya satsningar för barn med funktionsnedsättning ska öka tillgängligheten till dessa museer.

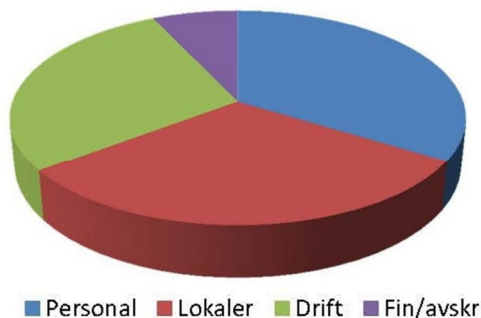
Året har i övrigt präglats av den omfattande omorganisation som inleddes året innan. Den 1 september 2011 sjösattes den nya organisationen, och förhoppningen är att den ska leda till nya samarbetsformer mellan museerna och mellan Göteborg och Stockholm, och utveckla verksamheten. I ljuset av de hyreshöjningar som väntar myndigheten, blir omorganisationen också ett viktigt sätt att optimera personalresurserna, liksom att användningen av lokalytor behöver optimeras avsevärt i framtiden.

Sanne Houby-Nielsen
överintendent

1 RESURSFÖRDELNING

1.1 Övergripande fördelning

Nedan redovisas den totala kostnadsfördelningen. För de två största posterna, lokaler och personal framgår av styckena 1.2 samt 1.3. En närmare redogörelse för myndighetens väsentliga prestationer finns under resultatredovisningen.

1.2 Lokalytor/lokalkostnader

Lokalkostnaderna fördelas på myndighetens fyra museibyggnader, på utställningslokalen Bergrummet samt på externt hyrda magasin. 36 procent av den totala kostnaden avser lokalkostnad. Användningen av myndighetens lokaler framgår av nedanstående tabeller. Under året har en analys påbörjats avseende myndighetens lokalanvändning. Denna analys kommer att fortsätta under kommande verksamhetsår.

På respektive museum/magasin fördelas lokalytan på verksamheter enligt följande, där Forskning/Samlingar även omfattar magasin på museerna:

LOKALKOSTNADER 2011 (tkr)

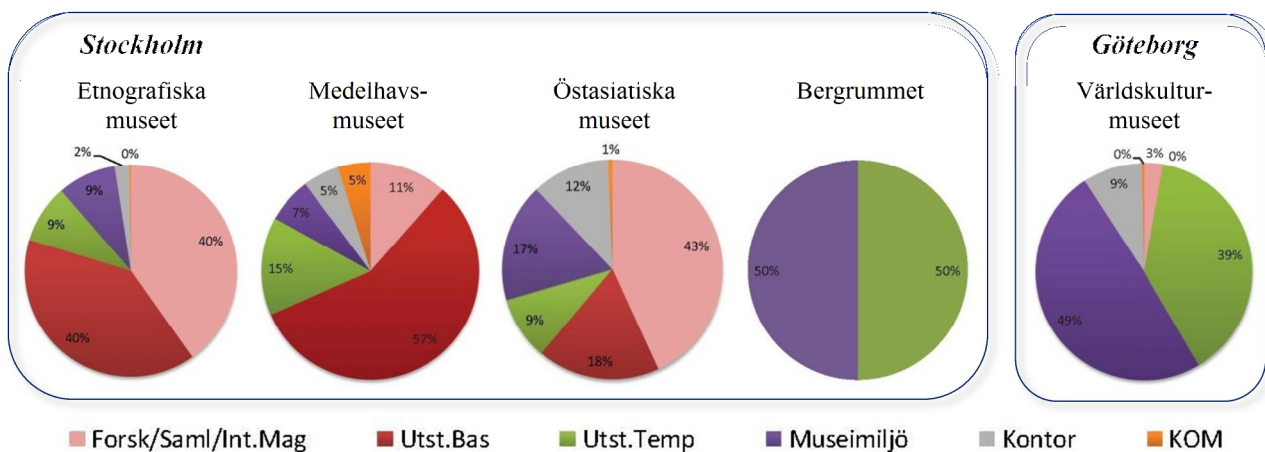
Hyreskostnad	58 526
El och uppvärmning	2 707
Reparation och underhåll	604
Övriga driftskostnader	2 949
Totalt	64 786

HYRESKOSTNAD PER HYRESVÄRD 2011 (tkr)

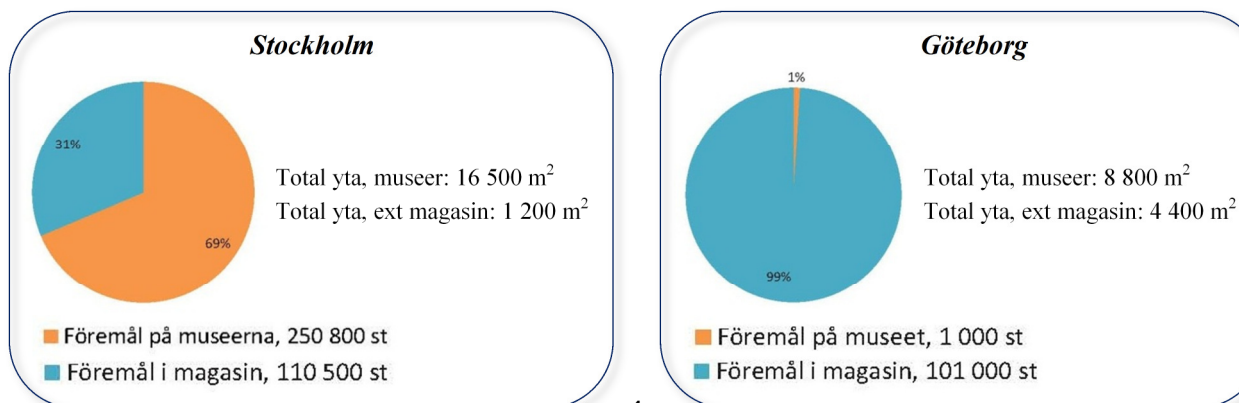
Statens Fastighetsverk	54 648
GE Real Estate	2 892
Riksantikvarieämbetet	986
Totalt	58 526

LOKALYTOR OCH HYRESKOSTNAD PER MUSEUM 2011

Museum	Yta (m ²)	Hyra (tkr)
<i>Stockholm</i>		
Medelhavsmuseet	3 000	7 324
Etnografiska museet	9 000	12 459
Östasiatiska museet	4 500	6 100
Bergrummet	2 000	2 940
Externa magasin	1 200	1 463
<i>Göteborg</i>		
Världskulturmuseet	8 800	25 348
Externa magasin	4 400	2 892
Totalt	32 900	58 526

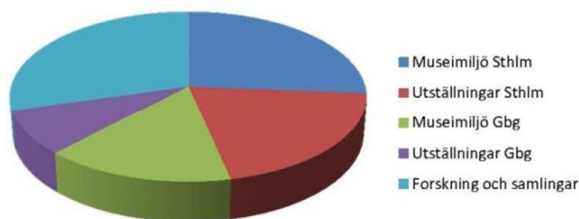
Fördelning av föremål på museer respektive externa magasin:

1.3 Personalresurser

Under året genomförde myndigheten en omorganisation av verksamheten, för att optimera personalresurserna och utveckla verksamheten, och med ett tydligare fokus på utställningar, att främja samarbetet mellan Göteborg och Stockholm samt tillgängliggörandet av samlingarna.

Som framgår av översikterna nedan ingår flera verksamhetsområden i gemensamma linjer. Forskning & Samlingar är som en gemensam resurs för hela organisationen. Denna linje ska verka för hela organisationen, med uppdrag att utveckla utställningarnas innehåll samt kunskapen om samlingarna och dess tillgängliggörande.

1.4 Ny organisation

Den 1 september 2011 genomförde Världskulturmuseerna en omorganisation, i syfte att främja samarbete mellan museerna och optimera resurserna till stöd för kärnverksamheten. Världskulturmuseerna gick från en indelning i fyra museer, till en indelning efter verksamhetsområden och kompetenser, med ett bibehållet platsansvar för respektive museum på museichefsnivå.

Organisationen före och efter den 1 september visas grafiskt på nästa sida.

Tre strategiska verksamhetsområden har definierats och har styrt även den organisatoriska indelningen:

Utställningar

Navet i Världskulturmuseernas verksamhet är utställningarna, där samlingarna görs tillgängliga för allmän-

heten och mångfalden av mänskliga kulturuttryck förmedlas. Utställningsverksamheten omfattar cirka 15 medarbetare i Stockholm och 8 i Göteborg.

Museimiljö

Museimiljö står för det samlade intryck som möter besökaren som kommer till museet. Här har Världskulturmuseerna organisatoriskt samlat kompetensen för värds- skap, pedagogik och program, men även caféer och res- tauranger – som är en del av en tankeväckande museimiljö.

Världskulturmuseerna eftersträvar en berikande, levande och aktuell museimiljö, som ger fördjupad kunskap om de ansvarsområden som samlingarna representerar. Den pedagogiska verksamheten och programverksamheten stöttar, kompletterar och utvecklar utställningarna, så att det totala utbudet täcker en så stor del av världen och så olika tidsperioder som möjligt. Museimiljö Stockholm omfattar ett 30-tal medarbetare, och motsvarande funk- tioner i Göteborg ungefär hälften så många.

Forskning & samlingar

De samlingar som anförtratts myndigheten ska vårdas, vetenskapligt bearbetats och utvecklas. Myndighetens bevarandeenhet står för långsiktig vård och konserve- ring, liksom konservering och installation i samband med utställningar och digital tillgänglighet. Genom professionell kunskapsuppbyggnad utvecklas kunskap om samlingarna, och innehåll i utställningarna skapas. Forskning & samlingar är en myndighetsgemensam verksamhetslinje, med totalt ett 30-tal medarbetare.

Myndighetsgemensamt

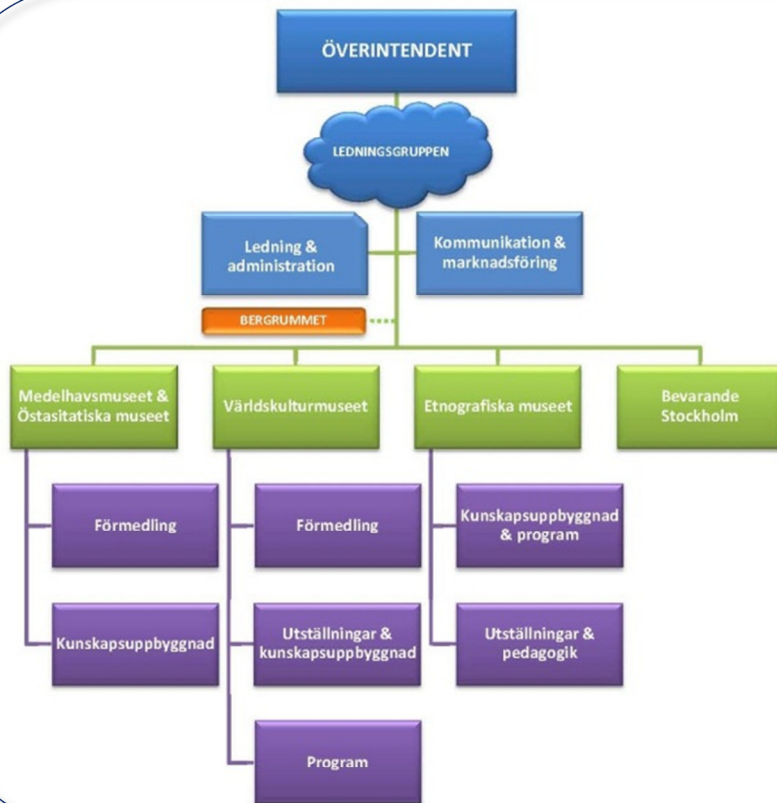
På myndighetsgemensam nivå finns ett ledningskansli (9), Kommunikation & marknadsföring (8) samt en fastighets- och serviceenhet, inklusive IT och säkerhet (11).

Kvalitetssäkring

I samband med omorganisationen fastställde överinten- denten en omarbetad *arbetsordning*, i enlighet med 4 § Myndighetsförordningen. Arbetsordningen beskriver myndighetens inre organisation och ledning, samt rym- mer en beslutsordning och en handläggningsordning avseende attest och utbetalningsorder.

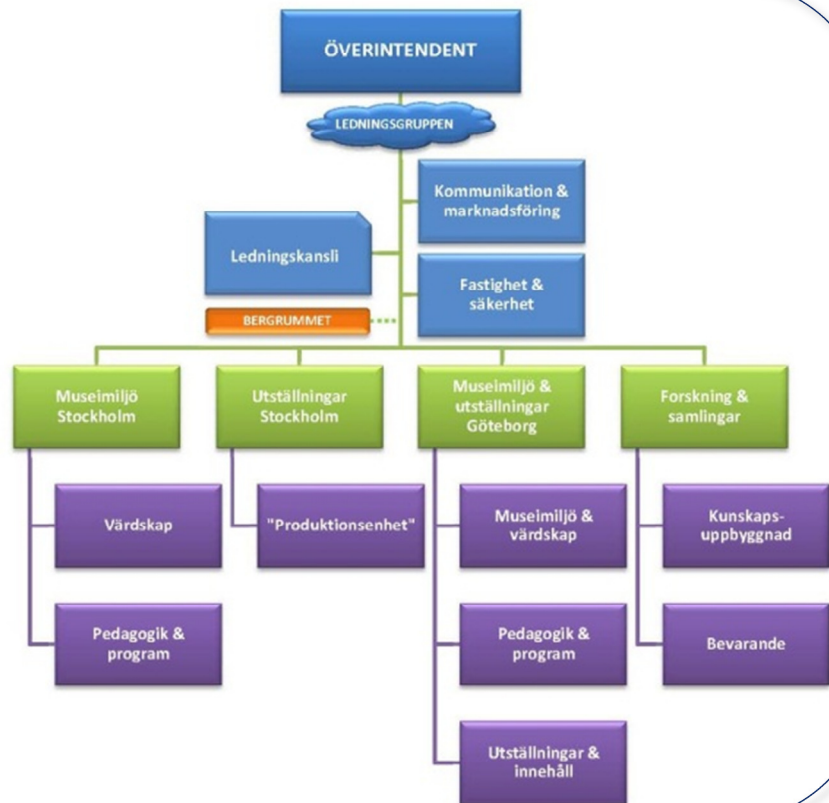
Genom dessa dokument säkerställer överintendenten att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagar och förordningar, och med hög kvalitet i övrigt.

En viktig del av arbetet med att utveckla och kvalitets- säkra både verksamhet och organisation, är myndighetens gemensamma *personalkonferenser*. Med verksamheten spridd på två orter, är dessa dagar – i år en tvådagars- konferens på våren och en på hösten – extra viktiga.

*Världskulturmuseernas
organisation före
den 1 september 2011*

*Världskulturmuseernas
organisation efter
den 1 september 2011*

2 RESULTATREDOVISNING

2.1 Världskulturmuseernas uppdrag

Enligt förordning (SFS 2007:1185) med instruktion för Statens museer för världskultur, är det myndighetens primära uppgift "... att visa och levandegöra världens kulturer, särskilt kulturer med ursprung utanför Sverige. Myndigheten ska dokumentera och belysa olika kulturers yttringar och villkor samt kulturmöten och kulturell variation, historiskt och i dagens samhälle, nationellt och internationellt. Myndigheten ska främja tvärvetenskaplig kunskapsbildning och publik verksamhet i olika former"

Världskulturmuseerna ska särskilt ...

- ... vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och utveckla de samlingar som anförtratts myndigheten,
- ... göra samlingarna tillgängliga för allmänheten och i detta syfte bedriva utställningsverksamhet, pedagogisk verksamhet och annan förmedlingsverksamhet,
- ... genom kunskapsuppbyggnad och samarbeten med olika aktörer främja och berika samhällsdebatten inom sitt verksamhetsområde,
- ... samverka med museer och andra aktörer nationellt och internationellt för att nå största möjliga geografiska spridning och förankring,
- ... använda ny teknik för att utveckla alla delar av verksamheten,
- ... verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor, och förmedla kunskap inom vårt verksamhetsområde,
- ... i vår verksamhet integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv samt ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.

Utöver detta ska Världskulturmuseerna, enligt 2011 års regleringsbrev, redovisa ...

- ... den verksamhet som svarar mot den unga publikens behov samt insatser för att öka den unga publiken,
- ... de åtgärder som vidtagits för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Resultatredovisningen nedan följer de uppdrag Världskulturmuseerna givits via *instruktion* respektive *regleringsbrev*.

Färre, men större satsningar

Mycket av arbetet under året har inriktats mot *färre, men större satsningar* – ett offensivt sätt att möta en befarad minskning av tillgängliga medel i samband med bland annat hyresökningar. Genom att samla personalresurserna kring färre, men större projekt och utställningsproduktioner, är förhoppningen att genomslaget hos publiken blir tydligare, samtidigt som personalresurserna optimeras och arbetssituationen upplevs mindre belastande för medarbetarna.

2.2 Återrapportering enligt Världskulturmuseernas instruktion

2.2.1 Samlingar

Myndigheten ska vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och utveckla de samlingar som anförtratts myndigheten.

DIGITAL REGISTRERING	2011 (2010)	
	antal	kostnader (tkr)
Digitaliserade, registrerade, positionerade, fotograferade föremål	56 832 (76 462)	6 494 (6 369)

Världskulturmuseernas föremålssamlingar omfattar cirka 463 000 föremål. Till detta kommer de fotografiska samlingarna som omfattar mer än en miljon objekt. Arkivsamlingarna omfattar 7–8 hyllkilometer.

Världskulturmuseernas databas *Carlotta*, innehåller vid utgången av 2011 information om 291 000 föremål.

FÖREMÅLENS PLACERING

Placering	Antal
<i>Utställda, Stockholm</i>	
Etnografiska museet	2 000
Medelhavsmuseet	4 500
Östasiatiska museet	2 300
<i>Utställda, Göteborg</i>	
Världskulturmuseet	1 000
<i>Magasinerade, Stockholm</i>	
Etnografiska museet	150 000
Östasiatiska museet	92 000
Tumba	80 500
Båthuset	30 000
<i>Magasinerade, Göteborg</i>	
Ebbe Lieberathsgatan	101 000
Totalt	463 300

Knappt 10 000 (drygt 2 procent) av Världskulturmuseernas 463 000 föremål är i dagsläget tillgängliga för allmänheten via utställningar. Som framgår av avsnitt 2.2.2 nedan görs under 2012 en stor satsning för att tillgängliggöra ytterligare 10 000 föremål i utställningsverksamheten, samtidigt som stora mängder föremål ska göras tillgängliga digitalt och i online-utställningar på myndighetens nya webbplats.

Utlån

Från de samlingar som anförtratts Världskulturmuseerna, har följande antal varit utlånade under 2011:

UTLÅNADE FÖREMÅL 2011

	Antal
<i>Internationella utlån</i>	
RIME-projektet, Belgien	17
Mannheim, Tyskland	3
Musée d'Alimentarium	11
<i>Nationella utlån</i>	
Göteborgs Stadsmuseum	27
Rovdjurscentrum Grönklitt, Orsa	18
Universeum, Göteborg	1
Lödöse museum	45
Göteborgs Naturhistoriska museum	15

Kulturen i Lund	3
Observatoriemuseet, Stockholm	9
Myntkabinettet, Stockholm	4
Tekniska museet, Stockholm	2
(O)mänskligt, vandringsutställning	23
Jamtli, Östersund	10
Läckö slott	1
Totalt	189

Kvalitetssäkring, samlingar

Vid omorganisationen samlades ansvaret för Världskulturmuseernas samlingar i en gemensam enhet. Detta ger myndigheten bättre möjligheter att vårda, utveckla och tillgängliggöra de omfattande samlingarna.

Utöver de externa krav som finns, har Världskulturmuseerna följande interna föreskrifter för att säkra kvaliteten i arbetet med samlingarna:

- Policy för bevarande av föremål
- Riktlinjer för digitalfotografering
- Klimatkrav vid förvaring av föremål
- Riktlinjer för hantering av mänskliga kvarlevor

2.2.2 Utställningar

Myndigheten ska göra samlingarna tillgängliga för allmänheten och i detta syfte bedriva **utställnings- verksamhet, pedagogisk verksamhet och annan förmedlingsverksamhet.**

Besöksantal (tusental)	2011	2010	2009
<i>Stockholm</i>			
Etnografiska museet	175	115	100
Medelhavsmuseet	237	280	217
Östasiatiska museet	166	233	64
Bergrummet	183	241	–
<i>Göteborg</i>			
Världskulturmuseet	235	256	249
Totalt	996	1 125	630

Entreprisintäkter (tkr)	2011	2010	2009
<i>Stockholm</i>			
Etnografiska museet	2 444	164	783
Medelhavsmuseet	1 137	1 440	1 046
Östasiatiska museet	672	572	754
Bergrummet	25 587	29 032	–
<i>Göteborg</i>			
Världskulturmuseet	287	796	467
Totalt	29 455	32 004	3 050

Ökningen av antalet besökare på *Etnografiska museet* förklaras av utställningarna *Vodou*, som stod februari–augusti, och *Afghanistan*, som öppnade i mitten av november och som fortsätter locka publik under 2012.

På *Medelhavsmuseet* minskade antalet besökare jämfört med 2010, då museet visade de publikdragande utställningarna *Medea* och *Vita Lögnen*. Resultatet 2011 är ändå positivt, med tanke på att årets större internationella utställning om Gaza till stor del visades under som-maren, den publikmässigt svagaste perioden under året.

Entrébiljetten till Kinas Terrakottaarmé i Bergrummet (januari–februari) gällde även för entré till *Östasiatiska museet*. Cirka 90 procent av de som besökte Bergrummet under denna period, besökte också Östasiatiska museet.

Vid *Världskulturmuseet* minskade antalet besökare jämfört med de två föregående åren, men besökssiffran på drygt 230 000 låg över det mål som sattes inför året.

Museimiljön i *Bergrummet* på Skeppsholmen, som under 2011 inrymt *Kinas Terrakottaarmé* och *Inka – Guldskatter i Bergrummet* kommer fortsatt att ge goda möjligheter till utställningar som kräver både utrymme och möjlighet att ta emot stora mängder besökare.

I tabellen nedan redovisas Världskulturmuseernas viktigaste temporära utställningar under året. Samtliga utställningar var entrébelagda och antalet vuxna besökare är därför registrerade.

Större, temporära utställningar	Antal besökare	Entréintäkter (tkr)	Katalog-försäljning (tkr)	Kostnader (tkr)	Media (antal)
<i>Vodou</i>	29 412	2 711	217	9 848	53
<i>Afghanistan</i>	6 810	825	32	10 909	48
<i>Vita lögnen</i>	4 081	245	56	–	85
<i>Gaza</i>	4 231	254	26	1 671	76
<i>Riskzoner</i>	6 080	93	–	3 772	33
<i>Inka</i>	74 425	8 216	426	22 742	90
<i>Kinas Terrakottaarmé</i>	110 676	13 663	725	6 294	292
Totalt	235 715	32 321	1 482	55 236	677

- *Vita lögnen* och *Kinas Terrakottaarmé* öppnade 2010; uppgifter i tabellen rör endast den tid de stod under 2011.
- *Afghanistan* och *Inka* öppnade 2011, och stod/stären bit in i 2012.
- Uppgiften om antal inslag i media för *Kinas Terrakottaarmé* rör hela utställningsperioden, augusti 2010 till och med februari 2011. Se särskilt avsnitt nedan om hur utställningarna uppmärksammats i media.

När *Kinas Terrakottaarmé* öppnades i augusti 2010, var det första gången *Bergrummet* på Skeppsholmen i Stockholm visades publikt. Utställningen sågs totalt av över 350 000 besökare. I samband med Stora Turismprisets final 2011 tilldelades Världskulturmuseerna ett "hedersomnämmande för föredömliga insatser som bidragit till att utveckla turismen i Sverige", och tillsammans med Statens Fastighetsverk är Världskulturmuseerna nominerade i kategorin "Årets förnyare" av tidningen Antikvärlden.

Arbetet med nästa stora satsning, *Inka – Guldskatter i Bergrummet*, inleddes under våren 2011, genom ett nära samarbete med Peru – i första hand kulturministeriet, Museo Oro och Museo Larco. 14 institutioner i Lima och runt om i landet satte ihop en unik samling av guld, silver, keramik och textil.

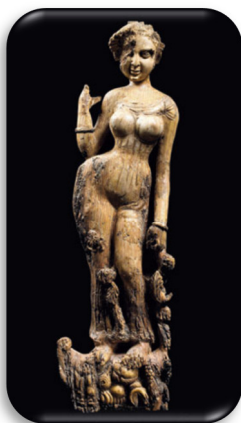
Utställningen, som öppnade i mitten av september, visar de katastrofala följder det fick för den inhemska befolkningen när en ny värld mötte en gammal – samtidigt som det växte fram nya former för hybridkulturer. Detta är det största utlånet någonsin till ett annat land, och samarbetet med Peru gav också möjlighet till en diskussion kring den fortsatta hanteringen, förvaltningen och kunskapsutvecklingen av Paracas textilsamling i Göteborg. I samband med Kinas Terrakottaarmé och Inka introducerades också förköp av biljetter online, vilket var nytt för den svenska museimarknaden. Cirka 30 procent av biljetterna köptes via nätet.

Vodou i Stockholm – världens största samling vodou-föremål från Haiti, som visar verklighetens vodou – visades på Etnografiska museet mellan februari och augusti.

Vandringsutställningen *Afghanistan – mitt i världen*, efter ett koncept från British Museum och i samarbete med Nationalmuseum i Kabul, öppnades på Etnografiska museet i mitten av

november och avslutas i slutet av mars 2012. I utställningen visas bland annat 'det Baktriska guld', flera hundra guldföremål som påträffats i 2 000 år gamla nomadgravar, och som visar den mångfacetterade kultur som omgav eliten av stadsbor, handelsmän och nomader i området för mellan 4 000 och 2 000 år sedan.

På Medelhavsmuseet öppnades i mitten av mars *Gaza – Porten mot havet*, en utställning med ett hundratal arkeologiska föremål från det palestinska ministeriet för turism och arkeologi samt en privat samlare, och producerad i samarbete med Musees d'art et d'histoire i Genève. Utställningen berättade Gazas långa och komplexa historia från bronsåldern fram till idag.

På Medelhavsmuseet stod sedan hösten 2010 utställningen *Vita lögnar*, där bilden av den vita marmorn i antikens statyer omvärderas. Utställningen, som producerats i samarbete med Stiftung Archäologie i Munchen och Svenska Institutet i Rom stod januari månad ut. Utställningen *Riskzoner* på Världskulturmuseet – om miljöförstöring, vacklande ekonomi, överkonsumtion och försvagade mänskliga rättigheter – stod från slutet av april till slutet av oktober.

Basutställningar

Under 2011 har en basutställning öppnats på Östasiatiska museet – *Japan. Föremål och bilder berättar*. Drygt 300 föremål tillgängliggörs via utställningen, som under året genererat kostnader på 817 tkr, med en avskrivningstid på tio år. Genom basutställningarna från Öst- och Sydasiens skapar museet en plats för reflektion över föreställningar om Asien i Sverige – och i Asien. Nedslagen i Asiens kulturhistoria ger också nya perspektiv på flödet av människor, föremål och idéer över den euroasiatiska kontinenten över tid.

Sedan tidigare visar Världskulturmuseerna följande basutställningar: Cypern, Antikens Grekland och Rom, Främre Orienten, Islam, Egypten och Guldtrummet (Medelhavsmuseet), Kina före Kina, Mittens rike, Kinesiskt måleri, Kinas bokhistoria, Kinesisk religiös skulptur, Sydasiengalleriet och Indien (Östasiatiska museet) samt Nordamerikas indianer, Med världen i kappsäcken, Den skapande människan och Japan – bild och självbild (Etnografiska museet).

Mindre utställningar

Under året har tretton mindre utställningar öppnats, som på olika sätt har framhävt mångfald och kulturuttryck från olika delar av världen, och lyft fram viktiga samtida händelser som 'Arabiska våren' konsumtionsproblematiken och kultur arv i krigs- och kriszoner: Riskzoner, de Andra, Ama-San, Hinamatsuri, Waste Collection och Maktens bilder, samt foto-/konstutställningarna Tahrirtorget, Dateline Gaza, Labranda, Kina, Mexikanska bilder, Sudan och XISM.

Vandringsutställningar

Vid Etnografiska museet visades *(O)mänskligt – rasbiologi och mänskliga kvarlevor*, där publiken fick se föremål som väckte tankar om sortering, människosyn och normers betydelse. Utställningen var en samproduktion med Forum för levande historia och Riksutställningar, och turnerar i Sverige från och med hösten 2011, med början vid Upplandsmuseet.

Genom ett Sida-finansierat projekt öppnades vandringsutställningen *Stories of Mekong – Challenges and Dreams* i Hanoi hösten 2009 och har sedan dess setts av över 200 000 besökare.

Förberedande arbete med utställningar

I enlighet med Världskulturmuseernas uppdrag, och i ljuset av att fler och fler svenskar har sitt ursprung i länder varifrån många av myndighetens samlingar

kommer, ska ännu större delar av samlingarna tillgängliggöras. Under året har följande utställningar planerats och förberetts inför 2012: Etruskerna, A Day in The World, Etnografisk skattkammare, Korea, Ursprungsfolk samt Egypten. Genom dessa kommer ytterligare drygt 10 000 föremål från samlingarna att tillgängliggöras.

Världskulturmuseernas utställningar i media

Världskulturmuseerna syntes cirka 3 500 gånger i media under 2011. Antalet inslag är ungefär jämnt fördelat mellan å ena sidan digital media och å andra sidan fysisk och etermedia tillsammans. Exempelvis genererade enbart de tre utställningarna Vodou, Inka och Afghanistan tillsammans 50 uppslag med bild / helsidor i pressen, och inslag sändes vid 12 tillfällen i rikstäckande television.

Världskulturmuseerna når via redaktionell media stora delar av landet. Mellan 50 och 60 procent av artiklarna om museerna och dess utbud publiceras i landsortsmedia, 20–35 % i storstadspress och resten i populärpress och nyhetsbyråer.

I tabellen på sidan 8 avser antalet mediavisningar för Kinas terrakottaarmé hela utställningsperioden, augusti 2010 till och med februari 2011.

Kvalitetssäkring av utställningsverksamheten

Bergrummet

Bergrummet är vår mest konkreta gemensamma arena, och uppföljning och kvalitetssäkring av våra insatser blir särskilt relevant i relation till de breda målgrupperna och höga besöksstiffrorna.

Efter utställningen Kinas Terrakottaarmé utvärderades arbetet i Bergrummet. Resultatet visade på flera stora utmaningar och svårigheter i relation till den nya utställningslokalen, och utgjorde underlag för en massiv arbetsmiljöanpassning, upphandling av ett nytt biljettsystem samt en ny bemanningsstrategi.

Under Inka-utställningen har uppföljningsarbetet utökats och delats in i tre nivåer:

- **Intern utvärdering** av det gemensamma arbetet, med en projektgrupp från samtliga Världskulturmuseer. Resultaten av en enkät och ett diskussionsforum har generellt varit positiva, men vi ser också att det finns utrymme för förbättringar. Inka-utställningen har på många sätt varit en lärandeprocess.
- **Extern utvärdering** av publikens upplevelser. Besökarna ombeds kontinuerligt svara på frågor om utställningen och sitt besök i Bergrummet. Synpunkterna är många, och ett kvitto på hur vi lyckats i ambitionerna att tillgängliggöra föremålen.
- **Utvärdering av mötet** mellan personal och besökare. Vårdar och pedagoger i Bergrummet har svarat på en enkät om publikbemötande, utmaningar i arbetet med besöksgrupper och stämningen i utställningen. Utvärderingen pågår under slutfasen av Inka, och kommer att ge oss värdefull information om hur vi kan och bör arbeta för att skapa en bra och tillgänglig upplevelse för olika besöksgrupper.

Publikundersökningar

Av de publikundersökningar Världskulturmuseerna genomför eller medverkar i (se avsnitt 2.4.3), framgår att kännedomen om våra museer ökar, samtidigt som omdömena om utställningar och museimiljöer blir mer och mer positiva över tid. De synpunkter som framkommer i dessa undersökningar hjälper myndigheten att utveckla utbudet och skapa en ännu bättre besöksupplevelse.

Samtidskonst

Advokatbyrån MAQS har på uppdrag av överintendenten utrett förutsättningar och rutiner för visning av samtidskonst inom Världskulturmuseerna. Utredningen tog sin utgångspunkt i den kritik som riktats mot Världskulturmuseet i samband med utställningen Jerusalem av Elisabeth Ohlson Wallin, och var framåtsyftande – med målet att säkra rutiner för vårt arbete med samtidskonstnärer.

2.2.3 Museimiljö – pedagogisk verksamhet

Myndigheten ska göra samlingarna tillgängliga för allmänheten och i detta syfte bedriva utställningsverksamhet, pedagogisk verksamhet och annan förmedlingsverksamhet.

Den pedagogiska verksamheten ska stötta, utveckla och komplettera Världskulturmuseernas basutbud och temporära utställningar.

VISNINGAR 2011

	visningar	varav skolor	besökare	varav elever	kostnad (tkr)
<i>Stockholm</i>					
Etnografiska museet	347	301	8 085	5 495	
Medelhavsmuseet	277	255	6 593	6 151	
Östasiatiska museet	411	195	2 925	2 000	
Bergrummet	792	269	23 700	8 000	
<i>Göteborg</i>					
Världskulturmuseet	1 249	649	19 225	16 225	
Totalt	3 076	1 669	60 528	37 871	15 570

En jämförelse med föregående år försvåras av att Världskulturmuseerna då redovisade programpunkter och visningar tillsammans. För 2011 redovisas programaktiviteter i avsnitt 2.2.4.

Den pedagogiska verksamheten vid *Etnografiska museet* har präglats av utställningen Vodou och den stora publiktillströmningen dit. Verkstaden har under året inlett flera intressanta projekt och samarbeten, bland annat en satsning på aktiviteter för vuxna med funktionsnedsättning.

Under hösten påverkades visningsverksamheten av säkerhetsinstallationer och flera andra ombyggnationer, och trots ett stort utbud av skolprogram var intresset svagt. Målet 220 skolvisningar infriades, mycket tack vare vårens Vodou-utställning; däremot uppfylldes inte målet 200 bokade visningar för övriga grupper.

På *Medelhavsmuseet* började året positivt med utställningen Vita lögner – en publiksuccé för såväl vuxengrupper som skolklasser under den relativt korta perioden januari-februari. Det nya visningskonceptet *Medelhavet runt* var mycket uppskattat, och under

sportlov, påsklov och höstlov anordnades välbesökta barnaktiviteter, bland annat på temat Gudar och hjältar.

Målet 300 skolvisningar har inte uppnåtts. Vi bedömer att detta beror dels på en otydlig koppling till den nya läroplanen Lgr 11, dels på att informationsmaterialet till skolorna i år var på årsbasis, inte terminsvis, och inget skolutskick gjordes inför höstterminen. Med tanke på profilen kvällsmuseum, är antalet visningar för privatgrupper på Medelhavsmuseet lågt. För att vända denna utveckling skapas inför 2012 ett tydligare riktat utbud.

Antalet genomförda skolvisningar vid *Världskulturmuseet* blev något färre än målsättningen på 700. Utställningen *De Andra* har varit utgångspunkten för många pedagogiska program. Arbetet med att implementera ett ambassadörsprogram påbörjades under hösten, och unga människor med breda kontaktnät i Göteborg har visat stort intresse för verksamheten.

Förväntningarna på visningar i anslutning till den nyöppnade Japan-utställningen på *Östasiatiska museet* var höga. Antalet skolelever i visningar blev dock betydligt färre än målet 3 500 deltagare. Även de allmänna helgvisningarna hade få besökare, samtidigt som temavisningarna på vardagkvällar blev en succé. Erfarenheten att tema Samurajer, kurtisaner och geishor attraherar betydligt större publik än en vanlig visning av Japan-utställningen, bär vi med oss i den fortsatta planeringen.

Lovaktiviteterna har varit välbesökta, framför allt höstlovet då barn och unga deltog i museets aktiviteter. Därutöver har två större satsningar för barn och unga genomförts under året: barnspåret *Flickan och tranan* till Japanutställningen och den taktila *Stenåldersbyn* till *Kina före Kina*. Den senare är ett viktigt led i att tillgängliggöra museet för besökare med funktionsnedsättning.

Av de skolklasser som besökte museets ordinarie skolprogram bokade drygt hälften ett paket med visning och ateljé i två timmar. Museets skolprogram om hinduism, buddhism och livsåskådning är populärast bland skolprogrammen.

2.2.4 Museimiljö – programverksamhet

Myndigheten ska göra samlingarna tillgängliga för allmänheten och i detta syfte bedriva utställningsverksamhet, pedagogisk verksamhet och annan förmedlingsverksamhet.

PROGRAMPUNKTER 2011

	antal program	antal besökare	kostnad (tkr)
<i>Stockholm</i>			
<i>Etnografiska museet</i>	99	2 000	
<i>Medelhavsmuseet</i>	44	10 000	
<i>Östasiatiska museet</i>	50	17 000	
<i>Göteborg</i>			
<i>Världskulturmuseet</i>	106	21 200	
Totalt	299	50 200	5 098

En jämförelse med föregående år försvåras av att Världskulturmuseerna då redovisade programpunkter och vis-

ningar tillsammans. För 2011 redovisas visningsverksamheten i avsnitt 2.2.3.

Utbudet av program vid *Etnografiska museet* har varit omfattande. Deltagarantalet står dock inte i proportion till det stora utbudet, och inför kommande år kommer en större fokusering och kraftsamling att ske (jämför Medelhavsmuseet nedan).

Flest besökare under året lockade programpunkter kopplade till utställningarna *Vodou* och *Afghanistan*. Höstens föredrag med Inka-tema lockade inte i samma utsträckning; en förklaring kan vara avståndet till den faktiska utställningen i Bergrummet.

Under året har givande samarbeten fördjupats med bland andra Röda korset och Svenska Haitikommittén (kring *Vodou* samt Kvinnors och flickors situation på Haiti), Svenska Afghanistankommittén (Afghanistan) samt mexikanska och romska föreningar i Sverige.

På *Medelhavsmuseet* har 'färre, men större satsningar' avseende programaktiviteter gett önskad effekt. Färre program – men större evenemang kopplade till utställningar och aktuella händelser – har genomförts, vilket resulterat i tydligare profilering, bättre genomslag i press och media samt ökade publiksiffror. Trots färre programpunkter än 2010 ökade det totala antalet deltagare i programaktiviteter, vilket delvis kan förklaras med *Natt på Museet* (del i Kulturnatt Stockholm), som lockade 7 300 besökare (fri entré), varav många barnfamiljer och förstagångsbesökare.

Den arabiska våren speglades i vårens programutbud. Arabiska kvinnornas roll i och förhoppningar på vårens omvälvande händelser behandlades, och med anledning av kriget i Libyen arrangerades föreläsningar om Libyens hotade världsarv. I samband med vårens utställning *Gaza* arrangerades en rad programpunkter som berörde Gazas långa historia och situationen för Gazas kulturarv. Även Gazas nutidshistoria berördes i debatt och samtal med journalister och skribenter.

Under hösten gavs serien *Från Ganymedes till gay pride*, fyra föreläsningar om samkönade relationer, om skönhet och ideal och dess koppling till antikens Grekland och Rom. Serien var välbesökt, av en i stora delar ny besöksgrupp.

Till stor del tack vare lyckade aktiviteter kopplade till utställningen *Kimono Fusion* (som stod september 2010–maj 2011), lockade *Världskulturmuseets* programaktiviteter under året drygt 20 000 besökare. Programverksamheten rivstartade i januari, då tusentals ungdomar deltog i Japan-inspirerade aktiviteter på museet. Under våren följde populära program i form av workshops, föreläsningar och en stor modevisning.

På *Östasiatiska museet* inleddes året med det japanska nyåret den 22 januari följt av det kinesiska nyåret – harens år – den 29 januari, med ett omfattande program. Under våren var programverksamheten vid museet inriktad på Japan-temat. Utställningen lockade inte besökare i den utsträckning vi räknat med, vilket avspeglats även i programverksamheten.

Under året har över 50 programpunkter genomförts, de flesta med god beläggning. Totalt har drygt 17 000 personer deltagit i museets programverksamhet, som inkluderar festivaler och invigningar. Höstens *Asien-*

festival lockade betydligt färre deltagare än tidigare år, sannolikt beroende på konkurrerande aktiviteter på Skeppsholmen.

2.2.5 Kunskapsuppbyggnad och internationellt samarbete

Myndigheten ska genom kunskapsuppbyggnad och samarbeten med olika aktörer främja och berika samhällsdebatten inom sitt verksamhetsområde.

Myndigheten ska samverka med museer och andra aktörer nationellt och internationellt för att nå största möjliga geografiska spridning och förankring.

Myndigheten ska verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor, och förmedla kunskap inom vårt verksamhetsområde.

KUNSKAPSUPBYGGNAD OCH INTERNATIONELLT SAMARBETE 2011

	antal	kostnader (tkr)
Organiserande av workshops, seminarier och konferenser	4	
Aktivt deltagande i workshops, seminarier och konferenser	35	
Publikationer och publicerade art.	18	
Totalt		7 775

Världskulturmuseerna deltar aktivt i en mängd internationella nätverk och projekt. Myndighetens uppdrag och samlingarnas karaktär gör att hela verksamheten har en internationell prägel. Inom ramen för nätverk och projekt pågår forskning, utställningsutbyten, samlings-utveckling och förmedlingsverksamhet.

Som initiativtagare till Asia-Europe Museum Network (ASEMUS) har Världskulturmuseerna en fortsatt central roll i nätverkets olika projekt. Inte minst har 'the Virtual Collection of Masterpieces' utvecklats under året och består idag av fler än hundra museer som bidragit med upp till 25 föremål från sina samlingar. På så sätt har det skapats en *gemensam digital databas* med cirka 2 000 föremål från asiatiska och europeiska museer.

Sedan sju år driver och koordinerar Världskulturmuseerna ett Sida-finansierat projekt, 'Cultural Heritage for Sustainable Development – a Program of Museum Cooperation in Southeast Asia' (MuSEA). Detta är ett unikt samarbete mellan kulturarvsinstitutioner i Laos, Kambodja, Vietnam och Sverige. MuSEA-institutionerna arbetar tillsammans för att göra delar av det lokala kulturarvet längs Mekong synligt och tillgängligt. Bland annat har det utvecklats en vandringsutställning med titeln *Stories of Mekong – Challenges and Dreams*, som öppnade i Hanoi sent hösten 2009 och sedan dess har visats på två museer i respektive land i regionen. I samband med öppningarna genomförs workshopar för att sprida projektets målsättningar och perspektiv till lokala kulturarvsinstitutioner.

En extern utvärdering, beställd av Sida, konstaterade att MuSEA-projektet karakteriseras av en unik kombination av metoder, har varit framgångsrikt och ger kunskap för framtiden. Tanken att göra den gemensamt uppbyggda vandringsutställningen *Stories of*

Mekong till både medel och mål, har visat sig värdefull. Projektet har uppnått sina mål, och antalet workshops och deltagare har överträffat förväntningarna. Utställningen har haft över 200 000 besökare sedan hösten 2009.

Som en av tio europeiska aktörer är Världskulturmuseerna aktiv medlem i EU-projektet Ethnography Museums and World Cultures (RIME 2008-2013). Projektet har starkt forskningsfokus och genomför en rad seminarier och workshops varje år. Dessutom skapas en gemensam vandringsutställning som öppnades i Bryssel i mars. Förutom innehåll till utställningen, deltog ett antal medarbetare vid Världskulturmuseerna i katalogproduktionen.

2.2.6 Jämställdhet och mångfald

Myndigheten ska i sin verksamhet integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv samt ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.

Världskulturmuseerna förvaltar kulturhistoriska samlingar som spänner över cirka 150 000 år, och har sitt geografiska ursprung på olika håll i hela världen. Världskulturmuseerna har därmed en bred historisk utgångspunkt och ram för att utveckla och problematisera kunskapen om begrepp som mångfald, mångkultur och jämställdhet i den publika verksamheten.

I den publika verksamheten beaktas jämställdhet och mångfald ur flera aspekter; Vems berättelse?, Vem berättar? och För vem berättar vi? I val av innehåll till utställningar och programverksamheter beaktas alltid en bredd av erfarenheter och livsstilar, och skolprogram genomförs med källkritiska ambitioner som också lyfter frågor om vi/dom, kvinnor/män, gamla/unga. En jämn könsfördelning mellan medverkande föreläsare eftersträvas, och teman väljs som antas attrahera män och kvinnor till lika delar.

Världskulturmuseerna har under året gjort ett antal riktade insatser. Här kan nämnas den tv-sända debatten Kvinnorna och revolutionen – om den arabiska våren i Egypten och Tunisien, föredragsserien Från Ganymedes till gay pride, temaprogram för besökare med senil demens, temavisningen Genus, familj och sexualitet, föredrag om betydelsefulla kvinnor i Japans historia och visningar på temat Maktens bilder.

Utställningen *Dom Andra* handlar om föreställningar om andra människor, som vi uppfattar som avvikande eller olika oss själva, och berör tydligt jämställdhets- och mångfaldsaspekter. Programverksamheten knuten till utställningen har under 2011 omfattat Fördomsbiblioteket – att låna sin 'fördom' (en människa som representerar den) till ett personligt samtal och Fördomshjulet – en resa i Göteborgshjulet tillsammans med sin fördom. Detta har varit ett aktivt sätt att bemöta de föreställningar och fördomar som kommer med ett samhälle präglat av mångfald – och därmed främja tolerans och ömsesidig respekt.

Inom forskningsprojektet Heliga ting i ett postsekulärt samhälle väcktes – utifrån samlingarna – frågor kring religiösa praktiker, existentiella frågor och individens roll. Problematiseringarna ska bilda underlag för en kommande utställningsproduktion om 'Världsreligio-

nerna', med den yngre publiken som målgrupp. Även projektet Sakernas tillstånd är mångvetenskapligt, vill utmana samlingsdefinitionerna och ge perspektiv på hävdvunna etnografiska (och ofta europeiserade) kategoriseringar. Delresultat kommer att gestaltas i en kommande basutställning: 'Etnografiska Skattkammaren'.

Genom projektet 'Swedish Cypriot Research Program in the Swedish Cyprus Collections' breddades perspektivet på Cyperns historia genom fördjupade studier av äldre samlingar, mot bakgrund av ny forskning och nya forskningstekniker. Resultaten kommer att publiceras, men också visas i utställningsform.

Under året gjordes flera föremålsförvärv där jämställdhets- och mångfaldsaspekter var styrande. Det kan exempelvis illustreras genom accession av leksaker i lergods från Afghanistan (belyser barn- och ungdomsperspektivet i ett land som föröfts av krig och motsättningar), etrusiska dryckeskärl från 500-talet f Kr. samt kraftladdade föremål som spikfetischer och skulpturer från Norra Zambia som relaterar till trossystem i regionen men också minner om svensk samtidshistoria, då de representerar kopplingen till FN-insatserna i Kongo.

Arbetet med att integrera ett barnperspektiv i verksamheten redovisas i avsnitt 2.3.1, och myndighetens internationella och interkulturella utbyte i avsnitt 2.3.5.

2.2.7 Butiksverksamhet

Myndigheten får tillhandahålla varor samt åta sig att utföra undersökningar, utredningar och andra tjänster inom sitt verksamhetsområde.

Världskulturmuseerna strävar efter att ge publiken en helhetsupplevelse, och ser därför ett besök i butiken som en integrerad del av museibesöket. I marknadsundersökningar anser var tredje tillfrågad att butiken är mycket eller ganska viktig för den totala upplevelsen. Butikerna är också betydelsefulla förstärkare av museernas image. Sortimentet ger möjlighet till fördjupning och breddning kring aktuella utställningar, och många av varorna i Världskulturmuseernas butiker säljs med information om dess funktion, historia och koppling till aktuellt museum. På så vis 'förlängs' museibesöket till det egna hemmet eller bekantskapskretsen.

Världskulturmuseernas butiker skulle under 2011 återhämta det sedan tidigare år kvarvarande underskottet på 200 tkr, och i övrigt nå full kostnadstäckning. Resultatet för året blev + 316 tkr. Under 2011 har de större projekten/händelserna för butiksverksamheten varit ...

- ... den avslutande perioden av Kinas Terrakottarmé i Bergrummet och på Östasiatiska,
- ... Vodou och Afghanistan på Etnografiska museet,
- ... att en butik planerades och byggdes i Bergrummet inför Inka-utställningen. Butiken har genererat en omsättning på 528 tkr, trots vissa initiala svårigheter kring avtal och bildrättigheter,
- ... en förstudie för en ny butik på Världskulturmuseet (placering, utformning, sortiment),

... att Etnografiska museets butik byggdes om i september.

2.3 Återrapportering enligt Världskulturmuseernas regleringsbrev

2.3.1 Barn och unga

Myndigheten ska redovisa den verksamhet som svarar mot den unga publikens behov samt insatser för att öka andelen ung publik.

Världskulturmuseerna ska dessutom utforma en strategi för sin barn- och ungdomsverksamhet för åren 2012–2014.

I regleringsbrevet anges dessutom att regeringens kulturpolitiska prioriteringar är barns och ungas rätt till kultur, vilket även innebär en rätt till världskultur i ett brett perspektiv. Därför är barn och ungdomar en prioriterad målgrupp för världskulturmuseerna.

Under året har Världskulturmuseerna besökts av drygt 145 000 barn och unga under 19 år, varav knappt 38 000 deltagit i skolvisningar.

Besökare under 19 år			
	Antal	Andel i %	Varav av besökare skolbesök
<i>Stockholm</i>			
Etnografiska museet	15 750	9	5 495
Medelhavsmuseet	23 700	10	6 151
Östasiatiska museet	38 180	23	2 000
Bergrummet	18 672	10	8 000
<i>Göteborg</i>			
Världskulturmuseet	49 350	21	16 225
Totalt	145 652	13	37 871

Besökssiffran för besökare under 19 år är delvis en uppskattning, eftersom dessa besökare i de flesta fall inte löser biljett för besök i museerna eller till specifika utställningar (se mer i avsnitt 2.4.3 nedan).

Entrébiljetten till Kinas Terrakottaarmé i Bergrummet (januari–februari) gällde även för entré till Östasiatiska museet. Cirka 90 procent av de som besökte Bergrummet under denna period, besökte också Östasiatiska museet.

Satsningar 2011

Under 2011 har de fyra världskulturmuseerna genomfört flera satsningar med särskild tonvikt på den unga publiken, bland annat följande

Den traditionella mexikanska skelettverkstaden lockar varje år massor av barn till Etnografiska museet under höstlovsveckan. Vid museet finns också en populär verkstad för barn- och familjeverksamhet under helgerna.

Integrerat i utställningen Japan på Östasiatiska museet, finns ett barnspår där flickan Otsuru från Edo tar barn (och föräldrar) på upptäcktsfärd i sin samtid och framtid tillsammans med sin röda trana.

Medelhavsmuseet, inhyst i en k-märkt banklokal i centrala Stockholm, har svårt att ta emot stora grupper barn och ungdomar vid samma tillfälle, varför satsningar på dessa grupper sprids ut under året. Aktiviteter under både Kulturfestivalen och höstlovet har, precis som förra året, lockat många barn.

Världskulturmuseets tydligaste satsning på de allra yngsta är familjeutställningen *Jordlingar*, där besökarna kan kliva på ett rymdskepp, titta ner på jorden och fundera över hur det är att vara människa. Barn har också varit med och valt ut föremål till utställningen från museets samlingar. Satsningen är ett led i museets arbete med att förstärka målgruppen familj och att behålla en ung publik.

Strategi för barn- och ungdomsverksamhet

Under 2011 fastställde överintendenten en strategi för barn- och ungdomsverksamheten 2012–2014. Med strategin vill Världskulturmuseerna lägga en grund för barn och unga att navigera och ta tillvara det positiva, lustfyllda och kreativa såväl som utmaningarna i dagens värld. I mötet mellan Världskulturmuseernas verksamhet och barn och unga, ska båda parter utvecklas i ett ömsesidigt kontinuerligt lärande som utgår från barns och ungas rätt till en global historia och framtid.

Strategin kommer att ha en överordnad roll i verksamheten framöver och integreras i hela organisationens arbete. Världskulturmuseerna kommer, som något helt nytt i museivärlden, att introducera barns och ungas roll i den globala kulturhistorien – *barnens världshistoria* – som en naturlig del i verksamheten.

När det gäller insatser för och med den unga publiken, är Världskulturmuseernas egna målsättningar högt ställda. Den under året genomförda omorganisationen med samlade enheter kring bland annat utställningsproduktion och pedagogik, har gett – och kommer framgent att ge – ett mer professionaliserat arbete gentemot specifika målgrupper, inte minst barn och ungdomar.

2.3.2 Tillgänglighet för funktionsnedsatta

Myndigheten ska redovisa de åtgärder som vidtagits för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Världskultur måste vara tillgänglig för alla. Därför arbetar Världskulturmuseerna målmedvetet med att öka tillgängligheten vid våra museer för exempelvis personer med funktionsnedsättning.

Tillgänglighetsfrågor har införts som stående punkt vid alla brukarmöten med hyresvärden Statens fastighetsverk. I samband med ny- och ombyggnad av våra lokaler är tillgänglighetsaspekter ett framträdande inslag och ett antal åtgärder har tillsammans med hyresvärden vidtagits, eller är planerade, för god respektive förbättrad tillgänglighet.

I samband med Asienfestivalen i september invigdes Östasiatiska museets nya stenåldersby – en taktill hörna för barn med funktionsnedsättning. För vuxna med funktionsnedsättning arrangerades en särskild 'guldfejt' på Etnografiska museet.

På Etnografiska museet har dessutom en rad åtgärder vidtagits för att förbättra den fysiska tillgängligheten – exempelvis dörröppnare till ytterligare en utställningslokal, punktskrift och röst i en av hissarna, kontrast-

markering i trappan mellan våningsplanen och ny takarmatur i pentrytrappan. Upprustning av hissar med röstinformation har även genomförts på Östasiatiska museet.

De samlade insatserna för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning under 2011 har varit tillfredsställande. Utvecklingen går i rätt riktning, även om det återstår en del arbete innan hela utbudet kan betecknas som tillgängligt. Ett viktigt steg togs i och med Världskulturmuseernas nya organisation, där fastighets- och säkerhetsfrågor samlats i en gemensam funktion.

2.3.3 Samverkan med andra myndigheter och aktörer

Myndigheten ska redovisa genomförda insatser och en bedömning av resultatet av samverkan med andra myndigheter och aktörer, däribland ideella organisationer och andra delar av det civila samhället.

Under året deltog Världskulturmuseerna aktivt i färdigställandet av den rapport angående samverkan mellan Centralmuseerna som efterfrågats av kulturdepartementet. Samarbeten har inletts inom bland annat digitalisering, upphandling och e-inköp. På initiativ av Världskulturmuseerna undersöks dessutom möjligheten att genomföra en större, gemensam utställning runt temat *Barnens världshistoria*.

Tillsammans med Statens Försvarshistoriska museer, Riksställningar, Svenska ICOM och Kulturarv utan gränser, arrangerade Världskulturmuseerna under hösten en heldag med diskussioner kring kulturarvets ut-satthet i samband med större samhällsomvandlingar och krigssituationer. För att nå största möjliga spridning på presentationer och diskussioner, live-streamades evenemanget på nätet.

Sedan 2005 är Världskulturmuseerna så kallad kontaktpunkt för det svenska nätverket inom 'Anna Lindh Foundation for the Dialogue among Cultures' (ALF). Det svenska nätverket samlar cirka 80 organisationer från det civila samhället som arbetar med projekt som syftar till intellektuell samverkan, utbildning, rörlighet, förståelse och social stabilitet. Rollen som kontaktpunkt finansieras via utrikesdepartementet och motsvarar en halvtidsanställning. Genom uppdraget förmedlas innehållet i Världskulturmuseernas verksamhet till viktiga delar av det civila samhället, såväl nationellt som internationellt. Vidare genomförs gemensamma aktiviteter vid våra museer, inte minst vid Medelhavsmuseet.

I samband med Afghanistan-utställningen inleddes ett samarbete med Försvarsmakten, som deltog i transporten av föremålen.

2.3.4 Avgifter och bidrag

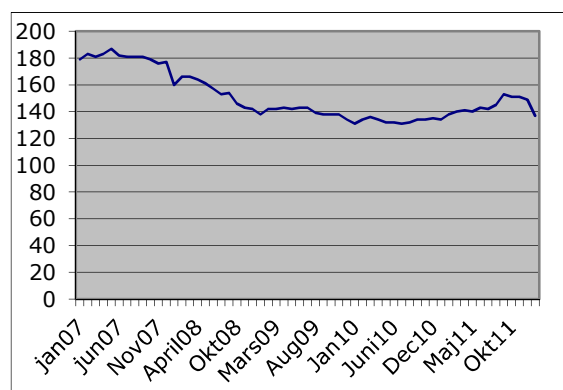
Myndigheten ska redovisa avgiftsbelagd verksamhet. För försäljning av varor respektive undersökningar, utredningar och andra tjänster ska såväl intäkter som kostnader redovisas. För övrig avgiftsbelagd verksamhet redovisas endast de sammanlagda intäkterna.

Avgifter och bidrag (tkr)	+/- t.o.m. 2009	+/- 2010	Intäkter 2011	Kostnader 2011	+/- 2011	Ack. +/- utg 2011
Verksamhet med full kostnadstäckning						
Försäljning av varor	-1 125	912	4 811	4 497	314	101
Bergrumsverksamhet		13 134	25 587	29 035	-3 448	9 686
Undersökningar, utredningar och andra tjänster						
Summa			30 398	33 352	-3 134	9 787
Övrig avgiftsbelagd verksamhet						
Entréer och visningar			6 645			
Övrigt			8 697			
Summa	30 111	12 945	15 342			

2.4 Övrig återrapportering

2.4.1 Kompetensförsörjning

Vid årsskiftet 2011/2012 hade Världskulturmuseerna totalt 136 månadsanställda, varav 123 tillsvidareanställda, vilket är i nivå med förra årsskiftet. Under flera år har personalstaben minskat, för att anpassas till aktuell anslagssituation. Sannolikt har bemanningen nu nått en nivå som inte kan sänkas ytterligare utan försämrad arbetsmiljö och betydande kompetensförluster. Nedan visas personalutvecklingen inom myndigheten under de senaste fem åren.

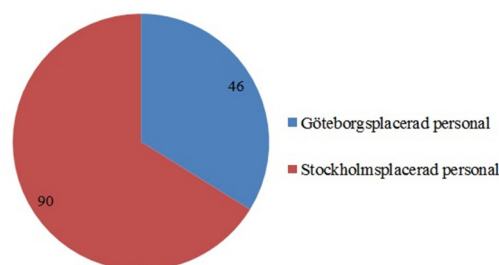
Världskulturmuseerna har systematiskt arbetat för att jämna ut *könsfördelningen* när lika kompetens funnits att tillgå. I medeltal för hela 2011 har vi varit 55,5 % kvinnor och 45,5 % män, att jämföra med 56,8 % respektive 43,2 % för hela 2010 samt 60,4 % respektive 39,6 % under 2009. I specifika yrkesgrupper finns det bara en helt homogen kategori; våra åtta tekniker är män.

Genomsnittsåldern har legat stabilt runt 46 år de senaste åren, och här skiljer det endast marginellt mellan könen (45,6 år för kvinnorna och 46,9 för männen).

I organisations- och kompetenshänseende har 2011 varit ett unikt år, då Världskulturmuseerna gått från en traditionell museiorganisation till att organisera oss efter verksamhetens kärnområden; *utställningar*, *forskning/samlingar* och *museimiljö*.

Att myndigheten har verksamhet på två orter och i fyra hus ställer särskilda krav på samordning och framförhållning, men är samtidigt utvecklande. Nedan

visas den geografiska fördelningen (antal anställda) mellan Stockholm och Göteborg; dock är det svårare att beskriva hur många som sitter i respektive hus eftersom mobilitet utgör en förutsättning för Världskulturmuseernas verksamhet.

När det gäller *rekryteringar* har myndigheten inte identifierat några direkta problemområden. I likhet med andra kulturverksamheter har vi många fler som är intresserade av att arbeta hos oss, än vi har behov av och resurser till. En utmaning vi, likt många andra, står inför är *pensionsavgångar* inom kärnfunktioner, där vi satsar på att ta till vara den kunskap som byggs upp i organisationen.

Den *fackliga aktiviteten* har under året varit god, då det nu finns både en vital lokal SACO-förening och vital lokal ST-förening, samt fungerande samverkansformer mellan parterna. Lönerrevision har i februari 2011 genomförts avseende nya löner från den 1 oktober 2010, och nästa revisionstillfälle var den 1 oktober 2011 vilken färdigförhandlas i början av 2012. Den omfattande verksamhetsförändringen per den 1 september har också genomförts i samförstånd och god dialog mellan parterna.

Världskulturmuseerna vill lyfta fram den betydelse två utställningar – Afghanistan på Etnografiska museet och INKA-utställningen i Bergrummet – haft när det gäller kompetensförsörjning och -utveckling. I samband med Afghanistan har personal och ledning ställts inför stora utmaningar, särskilt kopplat till de säkerhetsåtgärder som utställningen krävt. INKA-projektet har ställt exceptionella krav på organisationen – vad det innebär att ställa ut världsberömda föremål i unika lokaler, och i en omfattning som ställer helt nya krav på bemanningsplanering. Här har vi kunnat utnyttja erfarenheterna från utställningen Kinas Terrakottaarmé.

2.4.2 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro vid myndigheten, i procent av sammanlagd ordinarie arbetstid i respektive grupp:

	2011	2010	2009	2008	2007
kvinnor	3,00	2,66	5,16	5,87	6,52
män	2,20	2,24	2,16	6,35	3,72
-49 år	2,33	1,85	5,34	6,09	5,36
50- år	3,09	3,38	2,07	6,34	6,21
totalt	2,63	2,48	3,96	6,05	5,51

Andelen av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer, har under samma period minskat enligt följande (%).

2011	2010	2009	2008	2007
36,47	37,63	49,20	68,24	62,23

Som framgår av tabellen har Världskulturmuseerna gått från en stor andel långtidssjukskrivna, till att idag framför allt ha korttidssjukskriva, samtidigt som man måste beakta att sjuktalen generellt gått ner kraftigt.

Att sjukfrånvaron generellt är låg är glädjande, men bygger till stor del på den mer restriktiva sjukförsäkringspolitiken med förtydligad rehabiliteringskedja samt snävare regelverk för läkarkåren. Men här finns också flera exempel på aktiva lokala åtgärder för att skapa en långsiktigt hållbar lösning, oavsett om den stått att finna internt eller externt.

2.4.3 Publik- och marknadsundersökningar

Världskulturmuseerna använder sedan 2011 systematiskt både marknads- och publikundersökningar för att utvärdera och planera verksamheten. Genom en serie mätningar har vi en god bild av besökarnas upplevelse av basutställningar och museimiljö. I år har vi därför fokuserat på att följa upp årets stora satsningar, Kinas Terrakottaarmé och Inka.

Publikundersökningar

Kulturrådsundersökningen genomförs två gånger per år (vår och sommar), enligt Kulturrådets instruktioner. Mätningen ger en indikation på besökarnas demografiska sammansättning, som ålder, kön och hemort.

Världskulturmuseerna genomför vid behov punktmätningar för att närmare undersöka publiksammansättningen på vissa ytor i museet, under vissa tider eller i samband med vissa utställningar. Historiskt har vi genomfört omfattande publikundersökningar tre gånger per år, på i princip samtliga museer. Mätningarna påbörjades 2004 och upphörde 2008, då vi gick över till Kulturrådsundersökningen kompletterad med mindre undersökningar.

Utöver ovan nämnda mätningar av kvantitativ karaktär, genomförs också en rad kvalitativa undersökningar (fokusgrupper, djupintervjuer osv).

Marknadsundersökningar

För att jämföra Världskulturmuseerna med konkurrenterna och få veta mer om vad allmänheten vet och

tycker om vår verksamhet, genomför vi och deltar regelbundet i olika typer av marknadsundersökningar.

För Stockholmsmuseerna köper vi sedan 2002 årligen branschundersökningen Storstockholm idag. Undersökningen visar kännedom om och omdöme för våra och ytterligare cirka 35 museer i Storstockholm. I Göteborg saknas motsvarande branschmätning; istället deltar vi med oregelbundna intervaller i Göteborgs universitets SOM-mätningar.

I jämförelse med övriga museer får Etnografiska museet och Medelhavsmuseet mycket bra resultat för sina butiker och restauranger, medan Östasiatiska museet får bäst respons för utställningarna.

Antal besökare till Världskulturmuseerna

Världskulturmuseerna redovisar i den officiella statistiken varje besök, oavsett avsikten med besöket (besöka utställning, restaurang, café eller butik, delta i någon form av aktivitet eller program).

Antalet besökare räknas med hjälp av *optiska läsare* i entréerna, som endast registrerar besök under museets ordinarie öppettider. Antalet registrerade in- och utpassager delas med faktorn två, eftersom detta efter kontrollmätningar visat sig ge bäst överensstämmelse med det verkliga antalet museibesökare. Den optiska läsaren missar när flera personer går in samtidigt; å andra sidan räknas passager som inte bör räknas som besök enligt ovan (bud, egen personal osv). På Världskulturmuseet finns också optiska läsare in till utställningslokalerna.

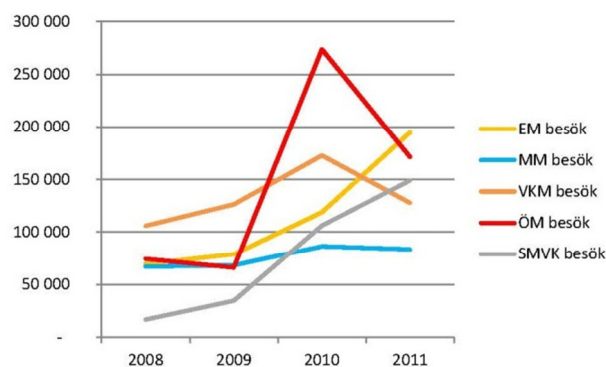
Den mest tillförlitliga statistiken avser museer med entréavgift samt utställningar med särskild avgift. Medelhavsmuseet och Östasiatiska museet har haft entréavgift en längre tid, vid Etnografiska museet infördes detta under året och vid Världskulturmuseet vid årsskiftet.

Besökare under 19 år

Efter avläsning av de optiska läsarna skattas antalet besökare under 19 år, baserat på andelen besökare under 19 år som fastställs genom publikundersökningar två gånger per år. Till detta skattade antal adderas skolbesök, som finns registrerade. I Bergrummet registreras samtliga besökare, både över och under 19 år, via biljettförsäljningen.

Antal besökare till Världskulturmuseernas webb

Under 2011 gjordes över 700 000 besök på Världskulturmuseernas webbplatser; av dessa var drygt 70 procent unika besökare. Denna relation har varit stadig över de senaste åren, medan antalet besök har ökat dramatiskt under en dryg tioårsperiod.

Ökningen av antalet besök ställer nya krav på webben, men öppnar också för nya möjligheter. Därför har Världskulturmuseerna under 2011 gjort en satsning på nya webbplatser som lanseras i början av 2012.

Under flera år har Världskulturmuseet prioriterat utvecklingen av sociala medier, och nu sprids detta i hela organisationen. Exempelvis har de fyra Världskulturmuseerna idag sammanlagt över 5 200 fans på Facebook, samt finns med på Twitter, Flickr och använder YouTube, Vimeo etc som en del av arbetet.

Som framgår av diagrammet ovan, har införandet av online-försäljning av entrébiljetter till Kinas Terra-kottaarmé och Inka avsevärt ökat trafiken till våra webbplatser under 2010 och 2011. Det ligger bakom en del av ökningarna på framförallt Östasiatiska museets, SMVK:s (Bergrummet) och Etnografiska museets webbplatser. I det senare fallet har många också sökt information om de populära utställningarna Vodou och Afghanistan.

3. EKONOMISK REDOVISNING

3.1 Sammanställning över väsentliga uppgifter

	2011	2010	2009	2008	2007
Låneram					
Beviljad låneram	63 000	59 000	59 000	55 000	60 000
Utnyttjad låneram	50 236	53 709	55 825	54 169	53 321
Kontokrediter hos RGK					
Räntekontokredit	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Under året maximal utnyttjad kredit	0	0	0	0	0
Räntor avseende räntekonto i RGK					
Ränteintäkter	693	135	82	438	362
Räntekostnader	975				
Avgiftsintäkter					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	28 000	26 950	11 900	17 500	14 000
Avgiftsintäkter som disponeras	45 740	52 051	16 941	19 723	16 812
Avgiftsintäkter som ej disponeras					
Anslagskredit					
Beviljad anslagskredit	4 567	4 573	4 455	4 265	4 136
Utnyttjad anslagskredit	0	0	0	0	0
Anslag					
Anslagssparande	4 250	10 726	6 351	3 505	3 988
Årsarbetskrafter och anställda					
Antalet årsarbetskrafter	123	118	117	132	150
Medelantalet anställda	146	133	140	158	175
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 583	1 520	1 145	1 216	1 084
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	-945	13 934	1 361	5 254	-6 254
Balanserad kapitalförändring	14 615	682	-685	-10 846	-2 676

3.2 Resultaträkning

	not	utfall 2011	utfall 2010
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	152 549	145 553
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	45 740	52 051
Intäkter av bidrag	3	9 607	5 907
Finansiella intäkter	6	693	135
Summa		208 589	203 646
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-70 817	-65 090
Kostnader för lokaler		-64 786	-63 304
Övriga driftskostnader	5	-59 130	-51 024
Finansiella kostnader	6	-1 050	-309
Avskrivningar och nedskrivningar	8, 9	-13 751	-9 985
Summa		-209 534	-189 712
Verksamhetsutfall		-945	13 934
Medel för finansiering av bidrag			155
Lämnade bidrag			-155
<i>Saldo</i>	7	0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING		-945	13 934

3.3 Balansräkning

	not	utfall 2011	utfall 2010
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	8		
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		168	262
Materiella anläggningstillgångar	9		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		12 696	13 260
Maskiner, inventarier		37 372	44 551
Summa		50 068	57 811
Varulager			
Varulager		1 511	1 491
Fordringar	10		
Kundfordringar		1 479	1 520
Fordringar hos andra myndigheter		1 616	3 395
Övriga fordringar		57	94
Summa		8 152	5 009
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	11	17 287	14 477
Upplupna bidragsintäkter		81	68
Övriga upplupna intäkter		98	289
Summa		17 466	14 834
Avräkning med statsverket	12		
Avräkning med statsverket		-1 614	- 8 090
Kassa och bank	13		
Räntekonto Riksgälden		19 963	36 734
Kassa och bank		260	704
Summa		20 223	37 438
SUMMA TILLGÅNGAR		95 974	108 755

	not	utfall 2011	utfall 2010
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	14		
Statskapital		41	41
Donationskapital		528	528
Balanserad kapitalförändring		14 615	682
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-945	13 934
Summa		14 239	15 185
Avsättningar	15		
Avsättningar för pensioner		143	252
Övriga avsättningar		1 550	431
Summa		1 693	683
Skulder			
Lån hos Riksgälden	16	50 236	53 709
Skulder till andra myndigheter	17	3 467	6 292
Leverantörsskulder		7 875	8 729
Övriga skulder	18	1 389	1 060
Summa		62 967	69 790
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	19	6 170	6 220
Oförbrukade bidrag	20	10 764	15 966
Övriga förutbetalda intäkter		141	911
Summa		17 075	23 097
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		95 974	108 755

3.4 Anslagsredovisning

Anslag	Ing. över- föringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Indragning	Totalt dispo- nibelt belopp	Utgifter	Utg. över- föringsbelopp
	10 726	152 225	-6 152	156 799	-152 549	4 250

UO 17 8:1 ap 4 Statens museer för världskultur

Indragning enligt 7 § AF.

3 procent av årets tilldelning får behållas som anslagssparande.

Anslagskredit på 4567 tkr är inte utnyttjad.

228 tkr har utbetalats till det nationella samordningssekretariatet enligt villkor 8:1 i Regleringsbrevet för 2011.

I not 2 framgår intäkter, avgifter och andra ersättningar

3.4.1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordningen om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605) och myndighetens redovisning följer god redovisningssed enligt Förordning om myndigheters bokföring (2000:606).

Årets resultat återspeglar myndighetens samlade anslagsanvändning och övriga intäktskällor finns redovisade.

Kostnader som inkommit efter balansdagen, men avser 2011, har bokats som en upplupen kostnad och kostnader som inkommit före balansdagen, men som avser kommande verksamhetsår, har upptagits som fordran. Fordringar och omsättningstillgångar har värderats enligt LVP.

3.4.2 Avskrivningar och nedskrivningar

Avskrivningarna står för en betydande resultatpost i årets resultaträkning. För kommande år föreligger ett stort investeringsbehov, men eftersom myndigheten inte har nyttjat mer än 80 procent av beviljad låneram finns möjligheter till satsningar framöver.

En översyn har gjorts av gamla investeringar i balansräkningen. Anläggningstillgången lagersystem bedöms inte hålla i 30 år och därmed har en justering från 30 till 15 år gjorts, vilket belastar årets resultat med 3090 tkr. Vid en bedömning av den samlade avskrivningsvolymen kommer en minskning först 2014. Årets investeringar avser mindre fastighetssatsningar, IT-investeringar och investeringar inom utställningsområdet. Investeringar med ett värde under 20 tkr är kostnadsförda.

AVSKRIVNINGSTIDER	
Datorer	3 år
Immateriella anläggningstillgångar	5 år
Maskiner och inventarier	10 år
Inredning	10 år
Förbättringsåtgärder fastighet	15 år
Lagerhyllor	15 år
Investering i fastighet	30 år

3.5 Noter

		2011	2010
Not 1	Intäkter av anslag	152 549	145 554
	Utgifter av anslag	-152 821	-146 214
	Differensen avser förändring av semesterlöneskuld av ej tidigare anslagsavräknade semesterdagar.	-272	-660
Not 2	Inkomster som redovisas mot anslag	45 740	52 051
	varav intäkter enligt avgiftsförordningen § 4	7 161	7 524
	varav intäkter av sponsring enligt kap 6:1	250	630
Not 3	Intäkter av bidrag	9 607	5 907
	Differensen mellan åren beror på att överskott i bidragsprojekt är resultatförda.		
Not 4	Kostnader för personal	70 817	65 090
	Lönekostnader exklusive arbetsgivaravgifter, pensions-premier och andra avgifter enligt lagar och avtal	47 705	43 697
	Övriga personalkostnader	23 112	21 393
	Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner: Sanne Houby-Nielsen, överintendent 922 tkr. Överintendenten har inga andra uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller som styrelseledamot i aktiebolag.		
Not 5	Övriga driftskostnader	59 130	51 024
	Skillnaden förklaras främst av posten utställningstjänster, som ökat under 2011 pga utställningsverksamheten i Bergrummet samt Afghanistan-utställningen.		
Not 6	Finansiella intäkter och kostnader		
	Ränteintäkter Riksgälden	693	135
	Låneränta Riksgäldskontot	975	313
Not 7	Transfereringar		
		0	155
		0	-155
		0	0
Not 8	Immateriella anläggningstillgångar	168	262
	Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	707	491
	Årets anskaffningsvärde	90	216
	Årets avskrivning	-184	-212
	Ackumulerad avskrivning	-629	-445
Not 9	Materiella anläggningstillgångar	12 696	13 260
	<i>Förbättring annans fastighet</i>		
	Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	17 983	15 651
	Årets anskaffningsvärde	818	2 333
	Årets avskrivning	-1 382	-1 056
	Ackumulerad avskrivning	-6 105	-4 724
	<i>Maskiner och inventarier</i>	<i>37 372</i>	<i>44 551</i>
	Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	108 356	101 578
	Årets anskaffningsvärde	5 007	6 778
	Årets avskrivning	-12 186	-8 717
	Årets nedskrivning	-3 090	
	Ackumulerad avskrivning	-75 991	-63 805

Not 10 Fordringar	8 152	5 009
Ökningen beror på att mervärdesskatt är rekviderad sent och betalas ut 2012, total fordran 6 197 tkr (sep-dec).		
Not 11 Hyror	15 262	13 656
Leverantörsfakturor	2 025	821
<i>Summa</i>	<i>17 287</i>	<i>14 477</i>
Not 12 Avräkning med statsverket		
Anslag i räntebärande flöde, ingående balans	-10 726	-6 350
Redovisat mot anslag	152 549	146 214
Anslagsmedel som tillförts räntekontot	-152 225	-152 439
Återbetalning av anslagsmedel	6 152	1 850
Skuld avseende anslag i räntebärande flöde	-4 250	-10 725
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte redovisats mot anslag, ingående balans	2 636	3 296
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte redovisats mot anslag	2 363	2 636
Not 13 Kassa och bank	20 223	37 438
Inbetald amortering av lån 3 000 tkr, indragning 6 152 tkr, momsfordran 6 197 tkr.		
Not 14 Balanserad kapitalförändring		
Balanserad kapitalförändring	14 615	682
Bergrummet	-3 448	13 134
Butiker	314	912
Ethnos		-112
Bidragsintäkter, redovisade avslut	2 189	
Not 15 Avsättningar		
Avsättning pensioner	115	203
Särskild löneskatt	28	49
Trygghetsstiftelsen, kompetensutveckling	1 550	431
Not 16 Lån Riksgäldskontoret		
Ingående balans	53 709	55 825
Nyupptagna lån	5 825	7 588
Årets amortering	-9 299	-9 704
Beviljad låneram	63 000	59 000
Not 17 Skulder till andra myndigheter		
Leverantörsskulder till andra myndigheter	1 503	2 867
Skuld arbetsgivaravgifter	1 418	1 169
Premier avtalsförsäkringar	124	1 294
Utgående mervärdesskatt	422	962
Not 18 Övriga skulder		
Personalens källskatt	1 077	1 112
Upplupen lön december	268	
Övrig avräkning	44	47
Not 19 Upplupna kostnader	6 170	6 220
Upplupna löner och arvoden	273	987
Upplupna semesterlöner	3 570	2 900
Sociala avgifter, upplupna	1 806	1 775
Leverantörsfakturor	521	558

Not 20 Oförbrukade bidrag

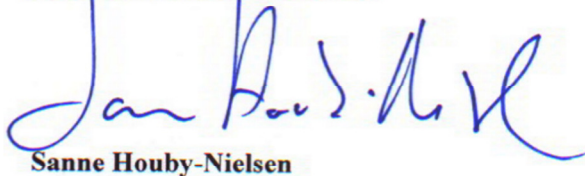
Statliga bidrag	4 105	5 704
Övriga bidrag	6 659	10 262

Minskningen mellan åren beror på att äldre oförbrukade bidrag har resultatförts.

Årsredovisningens undertecknade

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 21 februari 2012

Sanne Houby-Nielsen

Överintendent

ETNOGRAFISKA MUSEET ÖSTASIATISKA MUSEET MEDELHAYSMUSEET VÄRLDSKULTURMUSEET
STATENS MUSEER FÖR VÄRLDSKULTUR